

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ “ОПЕРАТОР НАВІГАЦІЙНОЇ АПАРАТУРИ”

Затверджено

Розроблено Командуванням Сухопутних
військ Збройних Сил України, ЄДРПОУ
22991037

Професійний стандарт розроблено та
затверджено згідно з вимогами статті 4²
Кодексу законів про працю України на
підставі:

- висновку Національного агентства
кваліфікацій, схваленого рішенням Агентства
№____ від _____.2025 (відповідно до
протоколу засідання Агентства №_____ від
30.12.2025) про дотримання під час проєкту
професійного стандарту вимог порядку
розроблення, введення в дію та перегляду
професійних стандартів, затвердженого
постановою Кабінету Міністрів України від
31.05.2017 року № 373

- висновку Профспілки працівників
Збройних Сил України щодо погодження
проектів професійних стандартів “Оператор
навігаційної апаратури” від _____.2025
№_____.

I. Назва професійного стандарту

Оператор навігаційної апаратури.

II. Загальні відомості про професійний стандарт**1. Мета діяльності за професією**

Забезпечення точного визначення координат, планування та контролю маршрутів руху підрозділів і техніки з використанням супутникових навігаційних систем, інерціальних систем навігації та топографічних засобів для навігаційного забезпечення бойових дій відповідно до ВОС-674, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 07.09.2020 № 317.

2. Назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи, класу економічної діяльності та їх код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 “Класифікація видів економічної діяльності” (за потреби)

Секція О	Державне управління оборона; обов'язкове соціальне страхування	Розділ 84	Державне управління оборона; обов'язкове соціальне страхування	Група 84.2	Надання державних послуг суспільству в цілому
				Клас 84.22	Діяльність у сфері оборони
				Клас 84.24	Діяльність у сфері охорони громадського порядку та безпеки

3. Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 “Класифікатор професій”

Далекомірник, код 0347.4.

4. Узагальнена назва професії (за потреби)

Оператор навігаційної апаратури.

5. Назви типових посад (за потреби)

Оператор навігаційної апаратури, старший оператор навігаційної апаратури (відповідно до посад, затверджених наказом Міністерства оборони України від 07.09.2020 № 317).

6. Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій

Оператор навігаційної апаратури, 4 рівень НРК.

7. Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи

Документ, що підтверджує професійну кваліфікацію “Оператор

навігаційної апаратури”.

III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток

1. Здобуття професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій)

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій (умови допуску)
Оператор навігаційної апаратури (ВОС 674)	Навчальні центри Збройних Сил України за програмою фахової підготовки оператор навігаційної апаратури. Проходження військової служби без вимог до строку служби

2. Професійний розвиток:

без присвоєння наступної професійної кваліфікації:

для вдосконалення (підтримання) професійної кваліфікації, в тому числі шляхом набуття нових/додаткових навичок/компетентностей:

передбачено в межах бойової підготовки та періодичного навчання за програмами підвищення кваліфікації відповідно до програми підготовки за ВОС-674;

для підтвердження наявної професійної кваліфікації.

Проводиться шляхом атестації практичних навичок роботи з навігаційним обладнанням.

IV. Аббревіатури, скорочення (за потреби)

НПА – нормативно правові акти;

ЗСУ – Збройні Сили України;

ТТХ – тактико-технічні характеристики;

УСК-2000 – Державна геодезична референсна система координат;

БК – боєкомплект;

БпЛА – безпілотний літальний апарат;

РЕБ – радіоелектронна боротьба;

РЕР – радіоелектронна розвідка;

ТЗР – технічні засоби розвідки;

ППО – протиповітряна оборона;

GPS – глобальна система позиціонування;

DGPS – диференціальна глобальна система позиціонування;

ПВН – пристрій визначення навігації;

ЕОМ – електронна обчислювальна машина.

V. Опис трудових функцій

Трудові функції	Компетентності	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
1	2	3	4	5	6
А. Знання своїх обов'язків та основних положень статутів ЗСУ	A1. Здатність дотримуватись безпечних умов праці у повсякденній діяльності у підрозділах A2. Сумлінне виконання обов'язків оператора навігаційної апаратури	A.31. Статuti ЗСУ та НПА, які регламентують посадові обов'язки оператора навігаційної апаратури A.32. Настанова з експлуатації навігаційної техніки A.33. Наслідки неналежного виконання обов'язків	A1.УН1. Виконувати вимоги статутів ЗСУ та НПА A1.УН2. Дотримуватися посадових інструкцій оператора навігаційної апаратури	A.К1. Володіти державною мовою A.К2. Спілкуватись з професійних питань усно та письмово	A.B1. Дотримуватись заходів безпеки у повсякденній діяльності A.B2. Дотримуватись НПА щодо ведення документації
	Предмети та засоби праці: Статuti ЗСУ, інші НПА які регламентують обов'язки				
Б. Безпечна експлуатація навігаційного обладнання	Б1. Здатність дотримуватись індивідуальних заходів безпеки при роботі з навігаційним	1.31. Призначення, модифікації, склад, ТТХ, принцип дії навігаційних	Б1.У1. Безпечно вмикати та підключати навігаційне обладнання Б1.У2. Безпечно	Б1.К1. Доповісти про готовність навігаційного обладнання до роботи Б1.К2. Доповісти	Б1.B1. Дотримуватись заходів безпеки при роботі з навігаційним обладнанням Б1.B2. Контролювати

	обладнанням	систем Б1.32. Принцип дії навігаційних систем Б1.33. Заходи безпеки при роботі з навігаційним обладнанням Б1.34. Вплив електромагнітного випромінювання на організм людини	вимикати та відключати навігаційне обладнання Б1.У3. Дотримуватись норм електробезпеки Б1.У4. Застосовувати засоби індивідуального захисту	про завершення роботи та стан обладнання Б1.К3. Доповідати про порушення правил безпеки	дотримання заходів безпеки іншими військовослужбовцями
	Б2. Здатність здійснювати технічне обслуговування навігаційного обладнання	Б2.31. Регламент технічного обслуговування навігаційного обладнання Б2.32. Послідовність діагностичних процедур перевірки працездатності Б2.33. Типові несправності навігаційного обладнання та	Б2.У1. Проводити щоденне технічне обслуговування Б2.У2. Виявляти та діагностувати несправності Б2.У3. Усувати прості несправності Б2.У4. Ведення журналу роботи навігаційного обладнання	Б2.К1. Доповідати про технічний стан навігаційного обладнання	Б2.В1. Проводити контроль технічного стану навігаційного обладнання Б2.В2. Забезпечувати готовність навігаційного обладнання до застосування

		методи їх усунення Б2.34. Порядок ведення експлуатаційної документації			
Б3. Здатність проводити калібрування та налаштування навігаційного обладнання	Б3.31. Процедури початкового калібрування навігаційної апаратури Б3.32. Параметри налаштування навігаційного обладнання Б3.33. Тестові процедури для калібрування Б3.34. Допустимі похибки вимірювань	Б3.У1. Калібрувати навігаційне обладнання за еталонними точками Б3.У2. Налаштовувати параметри точності позиціонування Б3.У3. Регулювати чутливість приймача Б3.У4. Перевіряти точність координатних та часових вимірювань	Б3.К1. Доповісти про завершення калібрування Б3.К2. Доповісти про готовність навігаційного обладнання до бойової роботи	Б3.В1. Забезпечувати точність калібрування Б3.В2. Контролювати якість налаштувань навігаційного обладнання	
Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Навігаційні системи різних типів, інструменти для технічного обслуговування, тестові еталони, вимірювальні прилади, експлуатаційна документація					

В. Використання навігаційних приладів	В1. Здатність визначати координати та навігаційні параметри	В1.31. Принципи роботи супутникових навігаційних систем В1.32. Методи визначення координат різними системами В1.33. Системи координат та їх перетворення В1.34. Способи визначення напрямків та відстаней	В1.У1. Визначати географічні координати об'єктів В1.У2. Визначати прямокутні координати В1.У3. Перетворювати координати між різними системами В1.У4. Розрізняти різні формати координат В1.У5. Визначати азимути та дальності	В1.К1. Доповідати про визначені координати В1.К2. Передавати координати цілей В1.К3. Доповідати навігаційні параметри	В1.В1. Самостійно визначати та перевіряти координати В1.В2. Забезпечувати точність навігаційних вимірювань В1.В3. Приймати рішення щодо вибору оптимального методу позиціонування
	В2. Здатність планувати та контролювати маршрути руху	В2.31. Методи планування маршрутів В2.32. Принципи вибору оптимальних шляхів руху В2.33. Розрахунок часу та швидкості руху В2.34. Алгоритми	В2.У1. Прокладати маршрути на цифрових картах В2.У2. Розраховувати параметри руху В2.У3. Вносити корективи у маршрут В2.У4.	В2.К1. Передавати точні дані про маршрути В2.К2. Доповідати параметри руху В2.К3. Надавати навігаційні вказівки підрозділам	В2.В1. Забезпечувати точність планування маршрутів В2.В2. Контролювати якість навігаційного супроводження В2.В3. Оцінювати достовірність навігаційних даних

		корекції маршрутів	Контролювати дотримання маршруту B2.Y5. Визначати відхилення від запланованого шляху		
Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Навігаційні системи GPS, цифрові карти місцевості, комп'ютерне обладнання, програмне забезпечення навігації					
Г. Орієнтування на місцевості та робота з картографічним матеріалом	Г1. Способи орієнтування на місцевості	Г1.31. Топографічні карти та аеро-фотознімки Г1.32. Порядок читання карти Г1.33. Умовні (тактичні) знаки та рельєф Г1.34. Визначення сторін горизонту за компасом Г1.35. Способи визначення відстаней	Г1.Y1. Орієнтуватися на місцевості з картою та без неї Г1.Y2. Визначати орієнтири та створювати схеми місцевості Г1.Y3. Визначати своє місцезнаходження Г1.Y4. Наносити цілі на карту за координатами Г1.Y5. Визначати відстані та азимути на місцевості	Г1.K1. Застосовувати військову топографічну термінологію Г1.K2. Передавати координати та орієнтири	Г1.B1. Самостійно здійснювати орієнтування на місцевості Г1.B2. Відпрацьовувати схеми місцевості для роботи навігаційного обладнання
	Г2. Робота з	Г2.31. Принципи	Г2.Y1.	Г2.K1. Передавати	Г2.B1. Забезпечувати

	цифровими картами та навігаційними системами	роботи цифрових карт Г2.32. Навігаційне обладнання сучасних зразків Г2.33. Системи координат та їх перетворення	Працювати з цифровими картами Г2.У2. Використовувати навігаційне обладнання різних типів Г2.У3. Перетворювати координати між системами	точні координати Г2.К2. Координувати рух з іншими підрозділами	точність навігації Г2.В2. Контролювати роботу навігаційного обладнання
	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Компас, годинник, топографічні карти, цифрові карти, навігаційні приймачі GPS				
Г. Тактична медицина	Г1. Надання першої домедичної допомоги (самодопомоги)	Г1.31. Алгоритм MARCH	Г1.У1. Проведення огляду постраждалого за алгоритмом MARCH Г1.У2. Накладання турнікету Г1.У3. Тампонування поранень Г1.У4. Накладання тиснучих пов'язок	Г1.К1. Надання психологічної підтримки пораненому	Г1.В1. Надавати першу домедичну допомогу Г1.В2. Дотримуватись особистих заходів безпеки під час надання першої домедичної допомоги

			Г1.У5. Відновлення прохідності дихальних шляхів		
Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): Укомплектована аптечка надання першої домедичної допомоги, турнікети, гемостатичні засоби					
Д. Інженерна підготовка та протидія сучасним загрозам	Д1. Порядок обладнання позицій навігаційного обладнання з урахуванням тактичної обстановки	Д1.31. Особливості вибору місця розташування навігаційного обладнання з дотриманням маскування від БпЛА та снайперського вогню Д1.32. Вимоги до позицій навігаційного обладнання	Д1.У1. Обладнання позицій для навігаційного обладнання Д1.У2. Маскування навігаційного обладнання	Д1.К1. Комунікація з суміжними підрозділами	Д1.В1. Діяти у складі групи при обладнанні позицій
	Д2. Мінна безпека	Д2.31. Будова, ТТХ та принцип дії протитанкових та протипіхотних мін	Д2.У1. Долати інженерні, мінно-вибухові загородження	Д2.К1. Читати (складати) карти мінних полів	Д2.В1. Дотримуватись правил мінної безпеки
	Д3. Основи РЕБ та протидії БпЛА	Д3.31. Основи захисту від БпЛА і засобів РЕБ	Д3.У1. Застосовувати засоби окопного	Д3.К1. Комунікація з суміжними	Д3.В1. Дотримуватись правил кібербезпеки

		противника Д3.32. Принципи роботи засобів РЕБ	РЕБ Д3.У2. Виявляти БпЛА противника	підрозділами про загрози БпЛА	Д3.В2. Забезпечувати захист від засобів РЕБ і БпЛА противника
Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Навігаційне обладнання, засоби маскування, окопний РЕБ, інженерний інструмент.					
Е. Виконання бойових завдань	Е1. Здатність вести навігаційне забезпечення у складі підрозділу	Е1.31. Завдання навігаційного забезпечення в різних видах бою Е1.32. Тактика застосування навігаційного обладнання в бойових умовах	Е1.У1. Організовувати навігаційне забезпечення Е1.У2. Здійснювати навігаційне забезпечення в різних видах бою Е1.У3. Взаємодіяти з іншими засобами розвідки	Е1.К1. Доповідати про обстановку Е1.К2. Передавати навігаційні дані	Е1.В1. Діяти у складі підрозділу Е1.В2. Забезпечувати безперервність навігаційного забезпечення
	Е2. Здатність протидіяти радіоелектронному подавленню	Е2.31. Методи радіоелектронного подавлення навігаційних систем Е2.32. Способи подолання завад Е2.33. Режим роботи навігаційного	Е2.У1. Виявляти ознаки радіоелектронного подавлення Е2.У2. Застосовувати методи подолання завад Е2.У3. Змінювати режими роботи	Е2.К1. Доповідати про виявлення завад Е2.К2. Координувати дії з засобами РЕБ	Е2.В1. Самостійно протидіяти РЕБ противника Е2.В2. Забезпечувати стійкість навігаційного забезпечення

		обладнання в умовах завад	навігаційного обладнання		
Е3. Дії у разі захоплення в полон	Е3.31. Психологічна самодопомога собі та побратимам Е3.32. Правила поведінки у полоні	Е3.У1. Психологічна стійкість у полоні Е3.У2. Виявляти та критично сприймати дезінформацію та маніпуляцію	Е3.К1. Застосовувати різні способи комунікації	Е3.В1. Виживання в полоні Е3.В2. Збереження військової таємниці	
Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Навігаційні системи, засоби зв'язку, цифрові карти, засоби РЕБ, топографічні карти.					

VI. Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями (за потреби)

Не регламентується.

VII. Відомості про розроблення та затвердження професійного стандарту

1. Повне найменування розробника професійного стандарту

Командування Сухопутних військ Збройних Сил України.

2. Назва та реквізити документа, яким затверджено професійний стандарт

Наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від _____.2025 № _____.

3. Реквізити висновку суб'єкта перевірки про дотримання вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів під час підготовки проєкту професійного стандарту

Висновок Національного агентства кваліфікацій до проєкту професійного стандарту “Оператор навігаційної апаратури” від _____.2025, схвалений рішенням Агентства від _____.2025 № _____ (відповідно до протоколу засідання Агентства від _____.2025 № _____).

4. Реквізити висновку репрезентативних всеукраїнських об'єднань професійних спілок на галузевому рівні про погодження проєкту професійного стандарту

Висновок професійної спілки працівників Збройних Сил України щодо погодження проєкту професійного стандарту “Оператор навігаційної апаратури” від _____.2025 № _____.

VIII. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

IX. Рекомендована дата перегляду професійного стандарту

Березень 2029 року.